

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VII. An hoc Sacramentum sit iterabile, & an ejus suscipiendi sit aliqua
obligatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

consentur
ipso Triden-
tini verbis.

munis) hoc Sacramentum specialiter Deli-
ciat si qua sint adhuc expianda, & peccati reliquias
abstergis, & aegroti animam alleviat, & confir-
mat, magnam in eo divinae misericordiae fiduciam
excitando, quia infirmus sublevatus & morbi incom-
moda ac labores levius fert, & tentationibus demo-
nis calcaneo insidians facilius resistit, & sanita-
tem corporis interdum, ubi saluti animae expedie-
rit, consequitur. Ita verbotenus Tridentinum
sup. c. 2.

46.
Qualiter
remittat
vitiis mor-
talia aut
venialia.

Ex quibus verbis hujus Sacramenti effe-
ctus speciales habentur. Primus est remis-
sio peccati (qui etiam indicatur Jacobi, Si
in peccatis sit, remittentur ei) mortalis per acci-
dens propter bonam fidem, quae peccator
attritus illud suscipit; venialis autem per
se, quamquam probabilius praerequiratur,
etiam in iustis, aliquis pius motus. Quod
verò per accidens delect hoc Sacramentum
mortalia in bona fide attrito, fatentur etiam
plures, qui hoc de aliis Sacramentis vivo-
rum negant, ob generalem locutionem Ja-
cobi Apostoli supra, & Tridentini supra di-
centis etiam delicta abstergi. Nullatenus ta-
men admitti potest, quod hoc Sacramen-
tum sufficiat ad delendum mortalia, quae
non potest infirmus confiteri, et si sciat se
tantum attritum. Obstat enim communis
sensus, & ratio Sacramenti vivorum, quod
non potest scienter suscipi à peccatore. De-
inde talis deberet etiam postea confiteri
peccata sic remissa, quod signum est, Un-
ctionem numquam esse per se medium ju-
stificandi. Nec aliud indicat Jacobus Apo-
stolus, & consequenter nec Tridentinum;
quod utique non recessit à constanti &
communi Theologorum sensu.

47.
Remittit
peccata tem-
porales.
Excitat si-
duciam.

Secundus effectus est deletio poenarum,
non quidem omnium semper, sed plurium
vel pauciorum pro dispositione suscipien-
tis. Tertius excitatio fiduciae in divinam
misericordiam: anima enim tunc memor
peccatorum, propter instans iudicium, &
debilitatem corporis, quae in animam re-
dundat, facile desperaret. Quartus, robor
contra insultus diabolicos, tunc propter fi-
nem certaminis aciores. Quintus, recupe-
ratio sanitatis corporalis, si ita saluti ani-
mae expedierit.

Dat robor
contra infe-
stationes
demonis.

48.
Restituit
sanitatem,
sed fallibi-
liter.

At iuxta
Multos in-
fallibiliter,
quando ex-
pediat anima
saluti.

Hic ultimus effectus est fallibilis, ut pa-
tet: cum sanitas corporalis virtute hujus
Sacramenti non restituatur, nisi quando sa-
luti animae expedierit. An autem tunc
sit infallibilis, adhuc non constat. Af-
firmat autem Suarez & alii. Sic enim vide-
tur posse intelligi, illud Florentini, Si expediat,
supple, animae saluti: adeoque hanc condi-
tione positam semper sanitatem conferri.
Quod autem Tridentinum dicit sanitatem cor-
poris interdum, ubi saluti animae expedierit, con-
sequi, videtur debere intelligi, non quod
interdum tantum infirmus consequatur san-
tatem, etiamsi expedierit animae saluti,
sed quia hoc ipsum interdum solum expe-

dit, declarat Concilium, infirmum confe-
qui sanitatem interdum, quando scilicet sic
expedit; et si tunc non solum interdum, sed
semper id fiat. Verum Florentinum posset
quoque intelligi generatim, scilicet si expedi-
at secundum ordinem divinae providen-
tiae; cuiusmodi conditio subintelligitur et-
iam in reliquis, quae oramus & fallibiliter
impetramus. Tridentinum autem facile &
obviè intelligi posset, quod ubi saluti ani-
mae expedierit, consequatur infirmus sani-
tatem, tamen ne quidem tunc semper, sed
interdum, quando scilicet consonat ordi-
nem naturalis, tum praecipue supernatura-
lis providentiae Dei, praesertim circa infir-
mum. Idque videtur firmari experientia:
cum pauci admodum sanentur; & tamen
non sit ita credibile, quod nullius alterius
inuncti saluti profuisset restitutio sanitatis
corporalis, quin potius plurimi sancti & e-
lecti, ipsaque Deipara (posito quod fuerit
inuncta) multa adhuc opera meritoria fe-
cissent, si post unctionem diutius supervi-
xissent.

Q U A E S T I O VII.

An hoc Sacramentum sit iterabile,
& an ejus suscipiendi sit ali-
qua obligatio?

D I C O I. Hoc Sacramentum potest ite-
rari. Ita expressè Tridentinum sup. c. 3.
Ratio est: tum quia non imprimit chara-
cterem: tum quia confertur instar medici-
nae; medicina autem potest iterari. Ita
docet perpetua praxis Ecclesiae.

Porrò hoc Sacramentum iterari potest,
quoties sublato priori periculo mortis rein-
ciditur in novum, licet recusat eadem in-
firmitas, ut patet ex Tridentino supra: quia
hoc Sacramentum non respicit infirmita-
tem, sed infirmitatis statum. Gratiae quo-
que actuales, quae illius intuitu dantur, non
videntur deberi, nisi quamdiu durat mor-
tis periculum; adeoque si ipsum de novo
redeat, infirmus est denuò ad luctandum
mandus. Quia verò Sacramentum sufficien-
ter operatur suum effectum, quam diu du-
rat idem periculum, non potest in eodem
statu infirmitatis sive in periculo mortis
moraliter uno iterari, ut Omnes pro indu-
bitato tenent. & expressè tradit Rituale Ro-
manum & Pastorale Mechliniense. Idemque sup-
ponit Trid. sup. c. 3. dum iterationem hujus
Sacramenti concedit sub conditione novi
morbi & periculi. Quare supponunt com-
muniter Doctores ipsum invalide iterari
in mortis periculo moraliter eodem (est
omnino incertum id existimet Arriaga d. 55.
num. 48. addens tamen debere dici, quod
omnino non valeat, si ex usu Ecclesiae dif-
currere velimus) nam alioquin non est ul-
la re-

la rationabilis causa, ob quam Ecclesia id tam strictè omni casu prohiberet, nec unquam practicaret. Quod apertum satis est signum invaliditatis. Sacramenta enim iterabilia non prohiberet iterari in tanta ægri necessitate, accedente ejus saltem tacito desiderio, & maximâ utilitate.

Unde quòd Græci hodie plures sacerdotes adhibent, qui successivè singuli infirmum cum formæ prolatione inungunt, vel est reponendum inter abusus, vel unctioes posteriorum sacerdotum censendæ sunt solum ceremoniales: quàmvis Jacobus Sotus in Notis ad Offic. Olei num. 37. contendat abusum non esse, singulasque unctioes esse sacramentales. Et allegat in confirmationem Sacramentarium S. Gregorii (quod ex quodam M. S. Codicis S. Eligii nuper editit Hugo Menardus) in quo præscribitur iteratio extremæ Unctionis circa eundem infirmum per plures dies successivè faciendâ. Verùm hæcenus mihi non constat, repetitas ejusmodi unctioes, fuisse aliter quàm per modum ceremoniæ seu eujusdam sacramentalis, non autem Sacramenti, adhibitas ad partes laborantes seu moribidas, si æger nondum convalesceret; etsi repetita fuerit communio Eucharistiæ diobus singulis cum istis unctioibus.

Hinc donec Ecclesia aliud declaret, standum potius videtur communi sensui Doctorum adeò in doctrina & usu ipsius Ecclesiæ fundata, quàm obscuris quibusdam scriptis, nuper editis per Menardum, quibus quantum auctoritatis tribui debeat, hæcenus non ita appareret: maximè si vetustus Autor Amalarius l. 2. de Offic. Eccles. c. 12. (quem refert Menardus in Notis pag. 285.) de his scripserit: Est libellus quidam apud nos de sacris Ordinibus, nescio cujus auctoritatis &c. Mirum etiam (u. alia taceam) ibi Subdiaconom statui inter minores Ordines; à quibus tamen eum distinguit ipse Gregorius lib. 4. Epist. 88. ut refert idem Menardus pag. 286. Alioquin si constaret authenticè librum istum verè esse Sacramentarium S. Gregorii, non parum ponderis adferret opinioni, quæ assereret iterationem esse validam. Prout sanè non incongruè potuisset Christus instituire, ob peccata præsertim venialia, quæ durans morbo denuò obrepunt, & augmentum auxiliòrum divino- rum in extrema lucta, aut etiam efficacius impetrandam sanitatem, operatione sacramentali sæpiùs repetitâ.

Advertendum autem non esse necessarium, quòd infirmus plene recuperet sanitatem, & postea incidat in similem, vel alium morbum, & simile periculum, sed satis est, si manente infirmitate, evadat periculum mortis, & post aliquod tempus, iterum incidat in periculum mortis. Immo etsi antiquum periculum, non tamen ita urgens, cum ipsa ægitudine perseveret

Herinc Sum. Theol. Pars II.

(ut frequenter contingit in astmaticis, hydropticis, phthificis, in quibus radice morbi permanenti, morbi status sæpè notabiliter variatur, ut nunc in periculo urgenti constituti, & lecto affixi, postmodum plateas & Ecclesiam frequentent) si postea contingat novum periculum urgere, validè iteratur Sacramentum, toties quoties id contigerit, ut post D. Thomam Albertum & Paludanum tradit Sylvester, Victoria, Henricus, Suarez, Diana & alii Recentiores communiter.

Quòd si etiam contingat uni periculo accedere novum, non tamquam accessorium prioris morbi, sed tamquam planè disparatum, v. g. si inunctus ob phthisim inficiatur peste, aut vulneretur lethaliter, aut incidat in lethargum sive apoplexiam, adhuc censet Dicastillo d. 1. dub. 10. n. 166. infirmum posse denuò inungi: eò quòd novum periculum disponat ad novum agonem: prior autem unctio solum deserviat priori periculo secundum quod ex priori morbo oriri poterat, & consequenter agoni quatenus inde orituro: dum igitur accedit disparatum periculum mortem per se accelerans, sicut agone iste non oritur ex priori periculo, sed ex secundo, sic apparet esse indigentia secundi Sacramenti munitis; quantumvis prior ægitudine nondum abierit, quod est per accidens. Confirmatur: quia durante secundo periculo fieri posset, ut evanesceret periculum morbi prioris; adeòque Unctio ministrata hujus intuitu non amplius serviret, & consequenter denuò ministranda foret: ergo similiter, etiam si prius periculum adhuc perseveret.

DICO II. Per se loquendo non peccat mortaliter, qui hoc Sacramentum, etiam data opportunitate, non suscipit. Ita communiter Doctores, contra Petrum Soto, Viggers & paucos alios. Ratio est, quòd nec præceptum divinum, nec humanum hæcenus hujus rei extet. Immo Ecclesia prohibet hoc Sacramentum conferri tempore interdicti, cap. Quod in te, de Pœnit. & Remiss. quo tamen tempore Pœnitentiam & Viaticum permittit ministrari, quia videlicet eorum susceptio est in præcepto. Docet quidem Tridentinum sup. Unctionem habere mandatum Dei; sed intellige, instituentis & volentis, ut sit in Ecclesia, ac ministraretur à Pastoribus; ut patet ex textu. Consuetudo autem non est introducta animo obligatorio, ut communiter Doctores & Practici testantur; sed animo promovendi salutem in tanta indigentia.

Dixi in Conclusionem, Per se loquendo: quia ratione scandali posset omittens mortaliter peccare, præsertim in his regionibus, in quibus non solet omitti. Similiter ratione contemptus, ut docet Tridentinum sup. in fine cap. dicens: Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere & ipsius

Tt

Spiri-

52. Quid si periculo pristino accedat novum disparatum.

53. Non est gravis obligatio suscipiendi hoc Sacramentum.

54. Secluso scandalo & contemptu.

Quem esse mortalem expresse Tridentini non satis ponderatum à Suarez. Spiritus sancti injuria esse possit. Quæ verba si attendisset Suarez disp. 44. sect. 1. non dixisset, Concilium non determinasse contemptum hujus Sacramenti esse peccatum mortale, sed simpliciter docuisse ipsum non contemni sine peccato: cum doceat expresse ipsum contemni non posse. *Esque ingenti*

scelere, quod utique est, peccatum mortale.

Dixi etiam in Conclusionem, *Moraliter*, quia negligens in extremo periculo medium tam utile ad salutem, quando facile potest obtineri, à peccato veniali contra charitatem propriam vix potest excusari.

DISPUTATIO DECIMA.

De Sacramento Ordinis.

ORDO interdum sumitur, ut sit idem quod respectus prioris & posterioris. Secundò atque etiam propriè significat certum inter homines statum seu gradum in Republica. Quo sensu dicitur quis esse Ordinis senatorii, Ordinis equestris &c. Simili etiam sensu in Ecclesia vocatur Ordo clericalis, atque etiam Status religiosi appellantur Ordines. Magis autem ad præsens propositum, idque utilitatè sumitur Ordo pro gradu permanente, sive pro spiritali potestate, quæ ministris Ecclesiæ traditur, ad conficienda vel ministranda Sacramenta, ac præsertim Eucharistiæ Sacramentum & Sacrificium, vel saltem ea quæ proximè vel remotè ad eadem Sacramenta referuntur. Denique sumitur pro certo ritu externo & transiente, quo dicti ministri consecrantur, eisque potestas præfata confertur: qui ritus etiam frequenter & propriè dicitur Ordinatio, & habet Ordinem præcedenti modo acceptum pro effectu. Estque hæc ultima acceptio maximè ad sensum præsentis loci. Unde fit

resurrectionem contulit eisdem potestatem in corpus suum mysticum, quando dedit illis potestatem remittendi peccata, dicens Joan. 20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata &c.* Ubi per Spiritum sanctum indicatur gratia per istam Ordinationem collata.

Insuper Apostolus 1. ad Timoth. 4. ait: *Noli negligere gratiam, quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam* (id est, ipsam formam Ordinationis, ut multi intelligunt, vel potius inunctum divinum, de adolescente Timotheo in Episcopum ordinando, cujus fit mentio cap. 1. ubi dicitur: *Secundum præcedentes in te prophetias*, ut explicat noster *Sabbath, Esius & alii*) cum impositione manuum presbyteris, id est, coetus seu collegii Presbyterorum. Quo nomine ibi more Scripturæ etiam comprehenduntur Episcopi. Et 2. ad Timoth. 1. ait: *Adpone te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum.* Ubi apparet symbolum sensibile manuum scilicet impositio, & effectu Sacramento proprius per illud collatus, nempe gratia. Frustrà autem hæc verba ad sensum alienum detorquere conati sunt Hæretici: cum ipsa de se satis clara sint, & in sensu Catholico semper ea intellexerit Ecclesia, & in praxi retinuerit.

QUESTIO I.

An in Ecclesia sit verum Ordinis
sive Ordinationis Sacramentum?

NEGAT Lutherus lib. de Captivitate Babylonica c. de Ordine, Kemnitius & quidam alii Hæretici recentiores. Non est tamen ausus negare Calvinus, qui etsi plerisque locis duo tantum Sacramenta admittat, Baptismum videlicet & Cœnam, veluti omnibus communia; alibi tamen agnoscit etiam Ordinationem pro vero Sacramento. Quod etiam faciunt præcipui ex Lutheranis, teste Bellar. lib. de Sacramento Ordinis c. 1.

Allegant etiam aliqui, signanter *Aversa* q. 1. sect. 1. illud Act. 10. *Tunc jejunantes & rames, imponentesque eis* (scilicet Paulo & Barnabæ ceteri Apokoli) *manus, dimiserunt illos.* Ubi (inquit *Aversa*) Apostoli ordinaverunt Paulum & Barnabam, scilicet in Episcopos. Quod necessariò dicendum videtur, ut rectè alioquin Sacramentum Ordinis colligatur ex Scriptura agente de impositione manuum, ac ne alias præcipuus locus ex Episkola ad Timotheum Catholicis in præsentem eripiat. Aliis nihilominus apparet Paulum & Barnabam ibi non fuisse ordinatos, sed solum dimissos in opus, ad quod à Spiritu sancto erant segregati, cum impositione manuum, veluti quâdam benedictione. Nec videtur creditibile Paulum antè id tempus necdum fuisse Episcopum. Neque ob hoc eripuntur Catholicis alia loca à nobis præmissa; utpote in quibus expressa sit mentio gratiæ

Notissimum autem fidei dogma habet, in Ecclesia dari verum & propriè dictum Ordinis Sacramentum. Probatur I. ex Scriptura Lucæ 22. *Hoc facite in meam commemorationem.* Quibus verbis Christus Apostolos constituit Sacerdotes, dando eis potestatem in suum corpus verum. Deinde post